

kar se še nikoli ni zgodilo v tej zbornici, da je velik nepokoj ustavil besedo državnemu ministru. Znano je, da že pred več leti je vlada dunajsko banko pooblastila bankovce izdajati, ki so velika polajšava ne le trgovstvu, temuč tudi vsakdanjemu življenju; še dobro se spominjamo, da, kakor zdaj na srebro, tako so nekdanj trgovci radi na bankovce dajali nekoliko nadavka, da se je, podavšim se na pot, zamenjalo srebro za bankovce. Al to je takrat bilo, ko je banka imela toliko srebernine v svojih hramih, da je vsak bankovec, ki ga je izdala, plačala s srebrom. Ti časi pa so prešli, ko je banka nehala biti samostojna in je postala služnica države, da je izdala več bankovcov (papirnatega dnarja) kakor je srebrne gotovine imela. In tako smo prišli do tega, kar se „ažio“ imenuje, to je, da bankovec ni toliko vreden kolikor srebro in da se ta vrednost spreminja, kakor politični petelin kaže dobro in jasno ali oblačno in viharo vreme. Da pa tako vedno spreminljiva veljava (valuta) našega dnarja je silna nadloga vsemu občinstvu, vsak vé. Zato je prišla sedaj bankna zadeva v pretres državnemu zboru, in ni čuda, da so vstali hudi viharji včasih, ko so se pretresali posamesni oddelki bankne postave. Zlasti o treh rečeh je stopil državni zbor ministerstvu nasproti; ministerstvo hoče, da bi se banki vnovič za 20 let pravica podaljšala za izdajanje bankovcov, odbor pa noče tako dolge privilegije, ampak le za 10 let; dalje hoče odbor, naj se odloči gotov čas, kadaj bo spet banka začela s srebrom plačevati bankovce, — tega pa ministerstvo noče; najhuj razpor pa se je med ministerstvom in zborom vnel s tem, da je ministerstvo hotlo, naj država bo deležnica čistega dobička, ki si ga banka z bankovci pridobiva, — zbor pa tega nikakor ni hotel dovoliti, ker to bi spet banki vzelo samosvojnost in spet bi mogla banka državo štiporamo nositi. Da pa vendar banka za dobiček, ki ga ima pri izdajanju bankovcov, tudi kaj povrne državi, naj ji za čas privilegije brez obresti (činžev) posodi 80 milijonov gold. Ker pa se po besedah ministerskega svetovavca barona Brentano-ta ne kaže, da bi banka sprejela to zahtevo, je minister Schmerling besedo poprijel, da bi preveril državni zbor, pa pri tem se je tako spozabil, da je poslance državne v eno vrsto postavil z dnarničarji banknimi, rekši: „sklep o tej važni reči leži v roci zbora, ki šteje komaj čez 100 udov; bankni odbor šteje tudi 100 udov — kateri teh dveh zborov more tedaj reči, da njegovo je pravo?“ Pri teh besedah vstane tak nepokoj, (med katerim se slišijo besede: „mi smo poslanci ljudstev“), da je mogel predsednik mir storiti. Potem nadaljuje minister, da nikogar ni hotel razžaliti, da pa želi, da se ta važna reč že v tem zboru sklene, ker, če se zdaj ne sklene, se utegne zgoditi, da sene bo sklenila takrat, ko pride vseh 343 poslancov skupaj, ki bi morebiti namesti ene — dunajske — banke nasvetovali več bank po posamesnih dežalah.“ Vse je bilo tiho, ko je minister svoj govor končal; pri glasovanju je padel ministerski predlog zastran udeležstva države pri dobičkih banknih. Pretresovanje bankno trpi že nekoliko dni. — Po ministerskem ukazu od 19. okt. se bojo pri rekrutbi za prihodnje leto najpred mladenči jemali leta 1842 rojeni, za njimi pa iz leta 1841, 1840, 1839 in 1838; ako se hoče kdo odkupiti vojaščine, mora prošnjo za privoljenje odkupa zadnji čas do 24. decembra (grudna) tega leta pristojni gosposki izročiti; taksa za odkup znaša 1200 gld. nov. dn. — Iz Ogerskega se slišijo sedaj neke novice, po katerih se upati more, da se bo poravnal razpor, in te novice izhajajo iz tistega časa, ko so 28. dne p. m. cesar sprejeli ogerske poslance, ki so se prišli zahvalit za dovoljenje, da smejo na Ogerskem napraviti zemljišno upnico. Pri tej priliki so cesar rekli, da želijo Ogre v vseh zadevah zadovoljne, ne samo v materialnih, — da naj k temu tudi

pripomaga narod ogerski, in da ogerska dežela je cesarju po svoji zgodovinski preteklosti, sedanjosti in prihodnostizlo zlo pri srcu. To kaže — pravijo časniki ogerski — da cesar želi prijazno roko podati Ogrom in da na podlagi oktober-skega diploma je mogoče, da se sopet staja led, v kterege so zamrznile poslednji čas vse zadeve ogerske. — 27. dne p. m. je šel vrednik českih „Narod. List.“ dr. Jul. Gregr za 10 mescov v ječo, v katero je obsojen bil zavoljo mnogih ostrih sostavkov v svojem listu. Že pred ta dan je prišlo mnogo mestjanov poslovit se od njega, in ko se je v ječo peljal, ga je spremilo 12 voz; od vseh strani so slovó jemali od njega s živimi klici „at žije“. Brat njegov dr. Edv. Gregr je prevzel zdaj vredništvo ter oklical, da se bode držal vodil dosedanjih. — „Nar. Listi“ v listu 255. pod naslovom: „K zgodovini ruskih redov“ pripovedujejo to-le: Ko se je posvetovalo na carskem dvoru, kako naj bi se praznoval spomin tisočletnega obstoja ruske države, se je sklenilo, naj bi slavnost ta ne bila izključljivo vojaška, temuč da bi se zraven te tudi poslavlila veda in znanost národna. K temu cilju in koncu so bile pozvane ruske vseučilišča, naj bi predložile caru imenik za slovstvo zaslužnih mož, njih vednost in znanstvo, in kateri med njimi bi sposobni bili, da bi se na spomin omenjene slavnosti poslavlili z redi. Ruske vseučilišča so storile to po ukazu, pa so dodelale zraven še prošnjo, naj bi se pri tej priliki ne pozabilo tudi učenih mož ostalih kolen slovanskih. Ta prošnja, ktera res dela čast ruskim vseučiliščem in spričuje modrost ruskih učenih mož, našla je prijazen sprejem na carskem dvoru, in tako se je zgodilo, da so učeni možje slovanstva in med njimi največ Čehi poslavljeni bili z ruskimi redi“. — „Srbski Dnevnik“ od 1/13. oktobra izhaja vsaki dan. Vse se raduje, da imajo naši Srbi sedaj prvokrat političen list, kateri vsaki dan izhaja. — Na Laškem je vse pri starem. Državni zbor je sklican na 18. dan tega mesca. Garibaldi ima še zmiraj kuglo v nogi in brž ko ne bo šel ž njo v večnost, ker celo malo upanja dajejo si zdravniki, da bi mogli hudo rano zaceliti brez nevarne operacije. — Zvonec političnih novic nosi zdaj Grško. Prekucija tukajšna je bila na vrat na nos gotova. Kralj je ravno potoval po svojem kraljestvu, kar mu pridejo 23. p. m. poročniki evropejskih vlad na morji naproti z žalostno novico, da je v Atenah punt in da vse prizadevanje bi bilo zastonj, da bi se mogel vrniti v svoje kraljevo mesto. Kralj se je po takem s kraljico vred napravil na beg in se je podal v Benedke, odkodar je šel domú na Bavarsko. Začasna vlada je vzela vladarstvo v roko, dokler ne bo nov kralj izvoljen. Čeravno se imenujejo kraljevič angleški Alfred, kraljevič sardinski Amadeo, kraljevič belgiški, ruski princ Eugen Maksimilianovič Romanovski (vojvoda Leuchtenberg) za ponudnike na grški prestol, bo vendar brž ko ne le kak domač prihodnji kralj grški. Bavarca za nobeno ceno nočejo. Unanje vlade se ne bojo vtikale v to volitev; Grkom bo na prsto voljo dano, da volijo kogar hočejo; le to hočejo odvrniti, da prekucijni plamen ne zgrabi bližne Turčije, zato so poslale bojnih ladij veliko pred Atene.

Listnica vredništva. Gosp. Iv. T. v T: Drago nam bo, ako nam večkrat dopisujete; al tako imenovane „korespondencije“ se ne smejo sprehajati v občnih premišljevanjih, ampak morajo le popisovati dogodbe. — Gosp. A. K. v Z: „Na potu itd.“ ne moremo; manjka nam prostora.

Kursi na Dunaji 4. novembra.

5% metaliki 70 fl. 90 kr. Ažijo srebra 21 fl. 50 kr.
Narodno posojilo 82 fl. 15 kr. Cekini 5 fl. 82 kr.